

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

► **B**

TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1/2003

2002 m. gruodžio 16 d.

dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo

(tekstas svarbus EEE)

(OL L 1, 4.1.2003, p. 1)

iš dalies keičiamas:

Oficialusis leidinys

		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	Tarybos reglamentas (EB) Nr. 411/2004 2004 m. vasario 26 d.	L 68	1	6.3.2004
► <u>M2</u>	Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1419/2006 2006 m. rugsėjo 25 d.	L 269	1	28.9.2006

TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1/2003

2002 m. gruodžio 16 d.

dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 83 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Ekonominių ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Siekiant įdiegti sistemą, kuri užtikrintų neiškraipytą konkurenciją bendrojoje rinkoje, Sutarties 81 ir 82 straipsniai Bendrijoje turi būti taikomi veiksmingai ir vienodai. 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamentas Nr. 17, Pirmasis reglamentas (*), įgyvendinantis Sutarties 81 ir 82 straipsnius ⁽⁴⁾, leido plėtotis Bendrijos konkurencijos politikai, kuri padėjo skleisti konkurencijos kultūrą Bendrijoje. Tačiau dabar, įgijus patirties, ši reglamentą reikėtų pakeisti teisės aktais, galinčiais priimti integruotos rinkos ir būsimosios Bendrijos plėtros iššūkius.
- (2) Visų pirma būtina permąstyti tvarką, pagal kurią taikoma Sutarties 81 straipsnio 3 dalyje nustatyta išimtis dėl susitarimų, kurie riboja konkurenciją, draudimo. Pagal Sutarties 83 straipsnio 2 dalies b punktą šioje srityje būtina atsižvelgti į poreikį užtikrinti veiksmingą priežiūrą ir, antra, kiek įmanoma supaprastinti administravimą.
- (3) Reglamentu Nr. 17 nustatyta centralizuota schema nebeužtikrina tarp šių dviejų tikslų pusiausvyros. Ji trukdo valstybių narių teismams ir konkurencijos institucijoms taikyti Bendrijos konkurencijos taisykles, o į ją įeinanti pranešimo sistema neleidžia Komisijai sutelkti išteklių tam, kad būtų užkirstas kelias pavojingiausiems pažeidimams. Be to, ji užkrauna įmonėms didelių išlaidų našta.
- (4) Todėl dabartinę sistemą reikėtų pakeisti tiesiogiai taikoma išimčių sistema, konkurencijos institucijoms ir teismams suteikiant įgaliojimus taikyti ne tik Sutarties 81 straipsnio 1 dalį ir 82 straipsnį, kurie tiesiogiai taikomi remiantis Europos Bendrijų Teisingumo Teismo precedentų teise, bet ir Sutarties 81 straipsnio 3 dalį.
- (5) Siekiant užtikrinti veiksmingą Bendrijos konkurencijos taisyklių laikymosi kontrolę ir tai, kad bus paisoma esminių teisių į gynybą, šiuo reglamentu turėtų būti reglamentuota Sutarties 81 ir 82 straipsniuose numatyta įrodinėjimo pareiga. Šalis ar institucija, tvirtinanti, kad esama Sutarties 81 straipsnio 1 dalies ir 82

⁽¹⁾ OL C 365 E, 2000 12 19, p. 284.

⁽²⁾ OL C 72 E, 2002 3 21, p. 305.

⁽³⁾ OL C 155, 2001 5 29, p. 73.

(*) Reglamento Nr. 17 pavadinimas buvo patikslintas atsižvelgus į EB Sutarties straipsnių pernumeravimą laikantis Amsterdamo sutarties 12 straipsnio nuostatų; pradinė nuoroda – į Sutarties 85 ir 86.

⁽⁴⁾ OL 13, 1962 02 21, p. 204/62. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1216/1999 (OL L 148, 1999 6 15, p. 5).

▼B

straipsnio pažeidimų, privalėtų tai įrodyti vadovaudamasi reikiamomis teisės normomis. Įmonė ar įmonių asociacija, apkaltinta pažeidimu ir norėdama apsiginti, vadovaudamasi reikiamomis teisės normomis turi įrodyti, kad tokios gynybos taikymo sąlygos įvykdytos. Šis reglamentas nepaliečia nei nacionalinių taisyklių, reguliuojančių įrodinėjimą, nei valstybių narių konkurencijos institucijų ir teismų pareigos nustatyti su byla susijusius faktus, jeigu tokios taisyklės ir įpareigojimai atitinka bendruosius Bendrijos teisės principus.

- (6) Siekiant užtikrinti veiksmingą Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymą, valstybių narių konkurencijos institucijos turėtų turėti daugiau galimybių jas taikyti. Tuo tikslu jos turi būti įgaliosios taikyti Bendrijos teisę.
- (7) Nacionaliniams teismams tenka svarbus vaidmuo taikant Bendrijos konkurencijos taisykles. Spręsdami privačių asmenų ginčus, jie gina subjektyviasias teises, kurios yra apibrėžtos Bendrijos teisės, pavyzdžiui, priteisdami atlyginti žalą nukentėjusiesiems nuo pažeidimų. Taip nacionaliniai teismai papildo valstybių narių konkurencijos institucijų veiklą. Todėl jiems turėtų būti leidžiama taikyti visas Sutarties 81 ir 82 straipsnių nuostatas.
- (8) Siekiant užtikrinti veiksmingą Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymą ir tai, kad bendradarbiavimo mechanizmai, numatyti šiame reglamente, tinkamai veiks, būtina įpareigoti valstybių narių konkurencijos institucijas ir teismus taikyti ir Sutarties 81 bei 82 straipsnius tais atvejais, kai jie taiko nacionalinius konkurencijos įstatymus susitarimams ir veiksams, galintiems paveikti prekybą tarp valstybių narių. Be to, siekiant vidaus rinkoje sukurti „vienodas žaidimo taisykles“, kurios būtų taikomos susitarimams, įmonių asociacijų sprendimams ir suderintiems veiksams, būtina pagal Sutarties 83 straipsnio 2 dalies e punktą nustatyti santykį tarp nacionalinių įstatymų ir Bendrijos konkurencijos teisės. Tuo tikslu reikia nustatyti, kad nacionalinių konkurencijos įstatymų taikymas susitarimams, sprendimams ar suderintiems veiksams tokia prasme, kaip apibrėžta Sutarties 81 straipsnio 1 dalyje, neturi sąlygoti tokių susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų draudimo, jei jų nedraudžia Bendrijos konkurencijos teisė. Susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų sąvokos yra savarankiškos Bendrijos konkurencijos teisės sąvokos, apimančios įmonių elgsenos rinkoje derinimą, kaip tai interpretuoja Bendrijos teismai. Šis reglamentas neturi drausti valstybėms narėms savo teritorijoje priimti ir taikyti griežtesnius nacionalinius konkurencijos įstatymus, draudžiančius vienašalį įmonių elgesį arba nustatančius sankcijas už tokį elgesį. Šiuose griežtesniuose nacionaliniuose įstatymuose gali būti nuostatų, draudžiančių piktnaudžiavimą ekonomiškai priklausomų įmonių atžvilgiu arba nustatančių sankcijas už tokį elgesį. Be to, šis reglamentas netaikomas nacionaliniams įstatymams, nustatantiems baudžiamąsias sankcijas fiziniams asmenims, nebent tokios sankcijos būtų priemonė užtikrinti įmonėms taikomų konkurencijos taisyklių laikymąsi.
- (9) Sutarties 81 ir 82 straipsnių tikslas – ginti konkurenciją rinkoje. Šis reglamentas, priimtas šioms Sutarties nuostatoms įgyvendinti, netrukdo valstybėms narėms savo teritorijose įgyvendinti nacionalinių teisės aktų, ginančių kitus teisėtus interesus, jeigu tokie teisės aktai suderinami su bendraisiais Bendrijos teisės principais ir kitomis nuostatomis. Valstybių narių konkurencijos institucijos ir teismai gali taikyti šiuos teisės aktus savo teritorijoje tiek, kiek jų pagrindinis tikslas skiriasi nuo tikslo ginti konkurenciją rinkoje. Taigi valstybės narės pagal šį reglamentą savo teritorijose gali įgyvendinti nacionalinius teisės aktus, draudžiančius ar nustatančius sankcijas už nesąžiningos prekybos veiksmus – tiek vienašalius, tiek sutartinius. Tokiais teisės aktais, nesvarbu, kaip jie faktiškai paveiktų konkurenciją rinkoje ar galėtų ją paveikti, siekiama konkretaus tikslo. Tai ypač pasakytina apie teisės aktus,

▼B

kurie draudžia įmonėms nustatyti savo prekybos partneriams nepagrįstas, neproporcingas ar neapertas nuostatas ir sąlygas arba gauti ar mėginti gauti iš jų tokias sąlygas.

- (10) Reglamentai 19/65/EEB ⁽¹⁾, (EEB) Nr. 2821/71 ⁽²⁾, (EEB) Nr. 3976/87 ⁽³⁾, (EEB) Nr. 1534/91 ⁽⁴⁾ ar (EEB) Nr. 479/92 ⁽⁵⁾ suteikia Komisijai teisę priimant reglamentus taikyti Sutarties 81 straipsnio 3 dalį tam tikroms susitarimų, įmonių asociacijų sprendimų ir suderintų veiksmų rūšims. Šių reglamentų apibrėžtose srityse Komisija yra priėmusi ir toliau gali priimti vadinauosius „bendrosios“ išimties reglamentus, kuriais ji pripažįsta Sutarties 81 straipsnio 1 dalį netaikytina tam tikroms susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų rūšims. Jei vis dėlto susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų, kuriems šie reglamentai taikomi, poveikis nesuderinamas su Sutarties 81 straipsnio 3 dalimi, Komisijai ir valstybių narių konkurencijos institucijoms turi būti suteikta teisė konkrečiu atveju atšaukti bendrosios išimties reglamentu suteiktą atleidimą.
- (11) Komisija, siekdama užtikrinti Sutarties nuostatų taikymą, turi turėti teisę priimti sprendimus skirtus įmonėms ar įmonių asociacijoms, kad būtų nutraukti Sutarties 81 ir 82 straipsnių pažeidimai. Be to, jei yra teisėtas interesas, Komisijai turi būti suteikta teisė priimti sprendimus, kuriuose, nors ir neskiriant baudos, būtų konstatuojama, kad būta pažeidimo. Šiame reglamente turi būti aiškiai apibrėžta Teisingumo Teismo pripažinta Komisijos teisė priimti sprendimus dėl laikinųjų apsaugos priemonių.
- (12) Šiame reglamente turi būti aiškiai apibrėžta Komisijos teisė nustatyti bet kokią teisės gynimo priemonę – elgesio ar struktūrinę, būtiną tam, kad pažeidimas būtų veiksmingai nutrauktas, atsižvelgus į proporcingumo principą. Struktūrinių teisės gynimo priemonių turi būti imamasi tik tuo atveju, jei nėra vienodai veiksmingos elgesio priemonės arba jei tokia vienodai veiksminga priemonė įmonę apsunkintų labiau nei struktūrinė. Įmonės struktūros, buvusios iki pažeidimo padarymo, pakeitimai, laikytini

⁽¹⁾ 1965 m. kovo 2 d. Tarybos reglamentas Nr. 19/65/EEB dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo (reglamentų pavadinimai buvo patikslinti atsižvelgus į EB Sutarties straipsnių pernumeravimą laikantis Amsterdamo sutarties 12 straipsnio nuostatų; pradinė nuoroda – į Sutarties 85 straipsnio 3 dalį) tam tikroms susitarimų ir suderintų veiksmų rūšims (OL 36, 1965 03 06, p. 533). Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1215/1999 (OL L 148, 1999 6 15, p. 1).

⁽²⁾ 1971 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2821/71 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo (reglamentų pavadinimai buvo patikslinti atsižvelgus į EB Sutarties straipsnių pernumeravimą laikantis Amsterdamo sutarties 12 straipsnio nuostatų; pradinė nuoroda – į Sutarties 85 straipsnio 3 dalį) tam tikroms susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų rūšims (OL L 285, 1971 12 29, p. 46). Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1994 m. Stojimo aktu.

⁽³⁾ 1987 m. gruodžio 14 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3976/87 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo (reglamentų pavadinimai buvo patikslinti atsižvelgus į EB Sutarties straipsnių pernumeravimą laikantis Amsterdamo sutarties 12 straipsnio nuostatų; pradinė nuoroda – į Sutarties 85 straipsnio 3 dalį) tam tikroms susitarimų ir suderintų veiksmų rūšims oro transporto sektoriuje (OL L 374, 1987 12 31, p. 9). Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1994 m. Stojimo aktu.

⁽⁴⁾ 1991 m. gegužės 31 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1534/91 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo (reglamentų pavadinimai buvo patikslinti atsižvelgus į EB Sutarties straipsnių pernumeravimą laikantis Amsterdamo sutarties 12 straipsnio nuostatų; pradinė nuoroda – į Sutarties 85 straipsnio 3 dalį) tam tikroms susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų rūšims draudimo sektoriuje (OL L 143, 1991 6 7, p. 1).

⁽⁵⁾ 1992 m. vasario 25 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 479/92 dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo (reglamentų pavadinimai buvo patikslinti atsižvelgus į EB Sutarties straipsnių pernumeravimą laikantis Amsterdamo sutarties 12 straipsnio nuostatų; pradinė nuoroda – į Sutarties 85 straipsnio 3 dalį) tam tikroms sutarčių, sprendimų ir suderintų veiksmų tarp linijinės laiviniškystės kompanijų (konsorciumų) rūšims (OL L 55, 1992 2 29, p.3). Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1994 m. Stojimo aktu.

▼B

proporcingais tik jeigu yra didelė ilgalaikio ar pakartotinio pažeidimo, atsirandančio iš pačios įmonės struktūros, rizika.

- (13) Jei tyrimo metu, kuris galėtų baigtis susitarimo ar veiklos uždraudimu, įmonės pasiūlo Komisijai tokius išsipareigojimus, kurie panaikintų Komisijos susirūpinimą, Komisija turi turėti teisę priimti sprendimus, kuriais šie išsipareigojimai taptų privalomi įmonėms. Komisijos sprendime turi būti konstatuojama, kad jos veiksams nebėra pagrindo, nepateikiant išvados dėl to, ar pažeidimas buvo arba dar tebėra. Sprendimai dėl išsipareigojimų nepažeidžia valstybių narių konkurencijos institucijų ir teismų įgaliojimų padaryti tokią išvadą ir nagrinėti bylą. Sprendimai dėl išsipareigojimų netinka tais atvejais, kai Komisija ketina skirti baudą.
- (14) Išskirtiniais atvejais, kai to reikalauja Bendrijos viešieji interesai, Komisijai gali būti tikslinga priimti deklaratyvaus pobūdžio sprendimą, kuriame būtų konstatuojama, kad Sutarties 81 ar 82 straipsnyje nurodytas draudimas netaikomas siekiant išaiškinti teisės normas ir užtikrinti nuoseklų jų taikymą visoje Bendrijoje, ypač kiek tai susiję su naujų rūšių susitarimais ar veiksmais, kurių neapima dabartinė precedentų teisė ir administracinė praktika.
- (15) Komisija ir valstybių narių konkurencijos institucijos drauge turi sukurti valdžios institucijų tinklą Bendrijos konkurencijos taisyklėms taikyti glaudaus bendradarbiavimo pagrindu. Tuo tikslu būtina nustatyti informavimo ir konsultacijų tvarką. Tolesnius bendradarbiavimo šiame tinkle būdus nustato ir tikslina Komisija glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis.
- (16) Nepaisant tam prieštaraujančių nacionalinių nuostatų, tarp tinklo narių turi būti leidžiami informacijos mainai ir gautos informacijos naudojimas įrodymo tikslams, netgi jei ta informacija konfidenciali. Šia informacija gali būti naudojama taikant Sutarties 81 ir 82 straipsnius ir lygiagrečiai taikant nacionalinius konkurencijos įstatymus, jei pastarasis taikymas susijęs su ta pačia byla ir neveda prie skirtingo rezultato. Jei gaunančioji informaciją institucija naudoja ją taikydama sankcijas įmonėms, vienintelis informacijos naudojimo apribojimas yra įpareigojimas naudoti ją tam tikslui, kuriuo ji buvo renkama, jeigu visose sistemose įmonėms taikomos vienodos rūšies sankcijos. Teisė į gynybą, kuria įmonės naudojasi įvairiose sistemose, gali būti laikoma pakankamai ekvivalentiška. Tačiau kalbant apie fizinius asmenis, įvairiose sistemose jiems gali būti taikomos gana įvairių rūšių sankcijos. Tokiu atveju būtina užtikrinti, kad informaciją galima naudoti tik tuo atveju, jei jos surinkimo būdas užtikrina tokį patį fizinių asmenų teisės į gynybą lygį, koks numatytas gaunančiosios institucijos nacionalinėse taisyklėse.
- (17) Kad konkurencijos taisyklės būtų nuosekliai taikomos ir kad tinklas būtų valdomas kiek įmanoma geriau, svarbu išlaikyti taisyklę, kad valstybių narių konkurencijos institucijos automatiškai netenka savo kompetencijos, jei Komisija pati inicijuoja tyrimą. Jei valstybės narės konkurencijos institucija jau ėmėsi veiksmų bylos atžvilgiu, o Komisija ketina pradėti procesą, ji turėtų stengtis tai padaryti kiek įmanoma greičiau. Prieš pradėdama procesą Komisija turėtų pasitarti su suinteresuota nacionaline institucija.
- (18) Siekiant užtikrinti, kad bylas nagrinėtų tinkamiausios tinklo institucijos, turėtų būti nustatyta bendra taisyklė, leidžianti konkurencijos institucijai sustabdyti ar nutraukti bylą tuo pagrindu, kad šią bylą nagrinėja ar jau nagrinėjo kita institucija, siekiant, kad bylą nagrinėtų viena institucija. Ši nuostata neturėtų trukdyti Komisijai atmesti skundą dėl Bendrijos intereso nebuvimo, kaip pripažino Teisingumo Teismas precedentų teisėje, netgi jei jokia kita konkurencijos institucija nėra pareiškusi, kad ketina nagrinėti šią bylą.

▼B

- (19) Reglamentu Nr. 17 įkurtas Patariamasis komitetas konkurenciją ribojančių veiksmų ir dominuojančios padėties klausimais dirbo labai gerai. Jis tiks prie naujosios decentralizuoto taikymo sistemos. Todėl būtina toliau plėtoti Reglamentu Nr. 17 nustatytas taisykles, organizacinę tvarką darant veiksmingesnę. Tuo tikslu reikėtų numatyti nuomonių pateikimą raštu. Patariamasis komitetas galėtų veikti kaip forumas - svarstyti valstybių narių konkurencijos institucijų nagrinėjamas bylas, kad būtų užtikrintas nuoseklus Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymas.
- (20) Patariamąjį komitetą turėtų sudaryti valstybių narių konkurencijos institucijų atstovai. Į posėdžius, kuriuose svarstomi bendrieji klausimai, valstybės narės galėtų skirti po papildomą atstovą. Tai nepažeidžia komiteto narių teisės pasikviesti į pagalbą kitus valstybių narių ekspertus.
- (21) Be to, konkurencijos taisyklių taikymo nuoseklumas reikalauja nustatyti valstybių narių teismų ir Komisijos bendradarbiavimo tvarką. Tai galioja visiems valstybių narių teismams, taikantiems Sutarties 81 ir 82 straipsnius – tiek taikant šias taisykles privačių asmenų bylose, ar veikiant kaip teisę taikanti valstybinė institucija, ar atliekant peržiūrinčio teismo funkcijas. Visų pirma, nacionaliniai teismai turėtų turėti galimybę prašyti Komisiją informacijos ar nuomonės dėl dalykų, susijusių su Bendrijos konkurencijos teisės taikymu. Be to, Komisija ir valstybių narių konkurencijos institucijos turi turėti galimybę pateikti pastabas žodžiu ar raštu teismams, taikantiems Sutarties 81 ar 82 straipsnio nuostatas. Šios pastabos turėtų būti pateiktos remiantis nacionalinėmis proceso taisyklėmis ir praktika, įskaitant taisykles ir ginančias šalių teises. Todėl reikėtų imtis priemonių, kad Komisija ir konkurencijos institucijos būtų pakankamai gerai informuotos apie nacionaliniuose teismuose vykstančius procesus.
- (22) Siekiant užtikrinti teisinio tikrumo ir vienodo Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymo lygiagrečių įgaliojimų sistemoje principų laikymąsi, būtina išvengti prieštaringų sprendimų. Todėl, vadovaujantis Teisingumo Teismo precedentų teise, būtina išaiškinti Komisijos sprendimų ir procesinių veiksmų poveikį valstybių narių teismams ir konkurencijos institucijoms. Komisijos priimti sprendimai dėl išpareigojimų neturi įtakos valstybių narių teismų ir konkurencijos tarnybų įgaliojimui taikyti Sutarties 81 ir 82 straipsnius.
- (23) Komisija turi turėti teisę visoje Bendrijoje reikalauti pateikti tokią informaciją, kurios reikia siekiant nustatyti pagal Sutarties 81 straipsnį draudžiamus susitarimus, sprendimus ar suderintus veiksmus ar pagal Sutarties 82 straipsnį draudžiamą piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi. Vykdamas Komisijos sprendimą įmonės negali būti priverstos pripažinti, kad padarė pažeidimą, tačiau bet kuriuo atveju jos privalo atsakyti į faktinius klausimus ir pateikti dokumentus, netgi jei šia informacija gali būti pasinaudota įrodant, kad jos ar kita įmonė pažeidimą padarė.
- (24) Komisija turėtų būti įgaliota atlikti tokius patikrinimus, kurie būtini siekiant nustatyti pagal Sutarties 81 straipsnį draudžiamus susitarimus, sprendimus ar suderintus veiksmus ar pagal Sutarties 82 straipsnį draudžiamą piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi. Valstybių narių konkurencijos institucijos turi aktyviai bendradarbiauti su Komisija šiai naudojantis savo įgaliojimais.
- (25) Nustatyti konkurencijos taisyklių pažeidimus tampa vis sunkiau, todėl siekiant veiksmingai apsaugoti konkurenciją reikia išplėsti Komisijos įgaliojimus tyrimo srityje. Visų pirma Komisijai turėtų būti suteikta teisė apklausti bet kurį asmenį, galintį turėti naudingos informacijos, ir užfiksuoti jo paaiškinimus. Komisijos įgaliotiems pareigūnams, atliekantiems patikrinimą, turėtų būti suteikta teisė plombuoti laikotarpiui, kuris būtinas patikrinimui atlikti. Paprastai neturėtų būti plombuojama ilgiau nei 72 valan-

▼B

doms. Be to, Komisijos įgalioti pareigūnai turi turėti teisę prašyti bet kokios informacijos, susijusios su patikrinimo objektu ir tikslu.

- (26) Patirtis rodo, kad kai kuriais atvejais direktoriai ar kiti įmonėje dirbantys žmonės verslo dokumentus laiko namuose. Todėl, siekiant užtikrinti patikrinimų veiksmingumą, pareigūnams ir kitiems Komisijos įgaliotiems asmenims turėtų būti suteikta teisė patekti į bet kurias patalpas, kuriose gali būti saugomi verslo dokumentai, įskaitant privačius namus. Tik iš teisminės institucijos būtina gauti leidimą pasinaudoti šia teise.
- (27) Nepažeidžiant Teisingumo Teismo precedentų teisės, pravartu nustatyti mastą kontrolės, kurią nacionalinė teisminė institucija gali taikyti leisdamą pasitelkti į pagalbą teisėsaugos institucijas, kaip numatyta nacionaliniuose įstatymuose (įskaitant atvejį, kai to imamas kaip atsargumo priemonės) siekiant įveikti galimą įmonės pasipriešinimą arba vykdant sprendimą atlikti patikrinimus ne verslo patalpose. Precedentų teisė numato, kad nacionalinė teisminė institucija gali prašyti Komisiją suteikti daugiau informacijos, kuri reikalinga kontrolei ir kurios neturėdama ji gali atsisakyti duoti leidimą. Precedentų teisė taip pat patvirtina nacionalinių teismų kompetenciją kontroliuoti nacionalinių taisyklių, reguliuojančių prievartos priemonių panaudojimą, taikymą.
- (28) Siekiant padėti valstybių narių konkurencijos institucijoms veiksmingai taikyti Sutarties 81 ir 82 straipsnius, reikėtų sudaryti joms galimybes padėti viena kitai atlikti patikrinimus ir įgyvendinti kitas aplinkybių tyrimo priemones.
- (29) Sutarties 81 ir 82 straipsnių nuostatų laikymasis ir įpareigojimų, šiuo reglamentu nustatytų įmonėms ir įmonių asociacijoms, vykdymas turi būti užtikrintas taikant vienkartinės ir periodinės baudas. Tuo tikslu tam tikro dydžio baudos turi būti nustatytos ir už procesinių taisyklių pažeidimus.
- (30) Siekiant užtikrinti veiksmingą baudų, nustatytų įmonių asociacijoms už pažeidimus, išieškojimą, būtina nustatyti sąlygas, kuriomis Komisija gali reikalauti, kad įmonių asociacijoms esant nemokioms, baudą sumokėtų jos narės. Tai darydama Komisija turėtų atsižvelgti į santykinę asociacijai priklausančių įmonių dydį ir ypač į mažų ir vidutinių įmonių padėtį. Tai, kad baudą sumoka viena ar kelios asociacijos narės, nepažeidžia nacionalinių įstatymų, numatančių sumokėtos sumos išieškojimą iš kitų asociacijos narių.
- (31) Tarybos reglamente (EEB) Nr. 2988/74 ⁽¹⁾ buvo nustatytos taisyklės, reguliuojančios vienkartinių ir periodinių baudų skyrimo senaties terminus, apimančius ir transporto srityje taikomas nuobaudas. Lygiagrečių įgaliojimų sistemoje veiksams, galintiems nutraukti senaties terminą, turėtų būti priskirti ir procesiniai veiksmai, savarankiškai atlikti valstybės narės konkurencijos institucijos. Siekiant teisinės sistemos aiškumo Reglamentą (EEB) Nr. 2988/74 reikėtų iš dalies pakeisti, kad jis nebūtų taikomas dalykams, kuriuos apima šis reglamentas, o į šį reglamentą reikėtų įtraukti nuostatas dėl senaties terminų.
- (32) Suinteresuotoms įmonėms turėtų būti suteikta teisė reikalauti, kad Komisija jas išklaustytų, tretiesiems asmenims, kurių interesams sprendimas gali turėti įtakos, turėtų būti suteikta galimybė iš anksto pateikti savo pastabas, o priimtus sprendimus reikėtų skelbti viešai. Užtikrinant įmonės teisę į gynybą, ypač teisę susipažinti su bylos medžiaga, būtina užtikrinti verslo paslapčių

⁽¹⁾ 1974 m. lapkričio 26 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2988/74 dėl senaties terminų teismo procesuose ir taikomų sankcijų, pagal Europos ekonominės bendrijos taisykles, susijusias su transportu ir konkurencija (OL L 319, 1974 11 29, p. 1).

▼B

apsaugą. Reikia užtikrinti ir informacijos, kuria keičiamasi tinkle, konfidencialumą.

- (33) Kadangi pagal Sutarties nuostatas visus Komisijos sprendimus, priimtus pagal šį reglamentą, gali peržiūrėti Teisingumo Teismas, jam, remiantis Sutarties 229 straipsniu, turėtų būti suteikta neribota jurisdikcija vertinti sprendimus, kuriais Komisija skiria vienkartinės ir periodinės baudas.
- (34) Sutarties 81 ir 82 straipsniuose nustatytais ir Reglamentu Nr. 17 pritaikytais principais Bendrijos institucijoms suteiktas pagrindinis vaidmuo. Šį vaidmenį reikėtų išsaugoti, į Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymą labiau įtraukiant valstybes nares. Pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytus subsidarumo ir proporcingumo principus, šis reglamentas apsiriboja tuo, kas būtina jo tikslams pasiekti, t. y. sudaryti sąlygas veiksmingai taikyti Bendrijos konkurencijos taisykles.
- (35) Siekiant užtikrinti reikiamą Bendrijos konkurencijos teisės taikymą, valstybės narės turėtų paskirti ir įgalinti institucijas taikyti Sutarties 81 ir 82 straipsnius, kaip teisę taikančias valstybines institucijas. Jos turėtų paskirti administracines ir teismines institucijas įvairioms funkcijoms, kurias šis reglamentas priskiria konkurencijos institucijoms, atlikti. Šiame reglamente pripažįstama, kad įvairių valstybių narių valstybinės teisės taikančios institucijos labai skirtingos. Šio reglamento 11 straipsnio 6 dalies poveikis visoms konkurencijos institucijoms turėtų būti vienodas. Kaip šios bendrosios taisyklės išimtis, kai baudžiamojon atsakomybėn patraukianti institucija perduoda bylą nagrinėti atskirai teisminei institucijai, pirmajai pagal šio reglamento 35 straipsnio 4 dalies sąlygas turėtų būti taikoma 11 straipsnio 6 dalis. Jei šios sąlygos neįvykdytos, turi būti taikoma bendroji taisyklė. Bet kuriuo atveju 11 straipsnio 6 dalis neturėtų būti taikoma teismams, atliekantiems peržiūrinčio teismo funkcijas.
- (36) Kadangi precedentų teisėje buvo išaiškinta, kad konkurencijos taisyklės taikomos transporto sektoriui, šiam sektoriui turi būti taikomos ir šio reglamento procedūrų nuostatos. Todėl 1962 m. lapkričio 26 d. Tarybos reglamentas Nr. 141, numatantis išimtį transporto sektoriui nuo Reglamento Nr. 17 taikymo⁽¹⁾, turėtų būti panaikintas, o Reglamentai (EEB) Nr. 1017/68⁽²⁾, (EEB) Nr. 4056/86⁽³⁾ ir (EEB) Nr. 3975/87⁽⁴⁾ iš dalies pakeisti išbraukiant tam tikras procedūrų nuostatas.
- (37) Šiuo reglamentu pripažįstamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos. Taigi šis reglamentas turėtų būti aiškinamas ir taikomas atsižvelgiant į šias teises ir principus.
- (38) Įmonių, veikiančių pagal Bendrijos konkurencijos taisykles, teisinis tikrumas padeda skatinti inovacijas ir investicijas. Jei tam tikrais atvejais, iškilus neįprastų ar neišspręstų klausimų, susijusių su šių taisyklių taikymu, atsiranda netikrumas, įmonei

⁽¹⁾ OL 124, 1962 11 28, p. 2751/62. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu Nr. 1002/67/EEB (OL 306, 1967 12 16, p. 1).

⁽²⁾ 1968 m. liepos 19 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1017/68, konkurencijos taisyklės taikantis geležinkelių, kelių ir vidaus vandenių transportui. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1994 m. Stojimo aktu.

⁽³⁾ 1986 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 4056/86, nustatantis išsamias Sutarties 81 ir 82 straipsnių (reglamento pavadinimas buvo patikslintas atsižvelgus į EB Sutarties straipsnių pernumeravimą laikantis Amsterdamo sutarties 12 straipsnio nuostatų; pradinė nuoroda – į Sutarties 85 ir 86 straipsnius) taikymo jūrų transportui taisykles (OL L 378, 1986 12 31, p. 4). Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1994 m. Stojimo aktu.

⁽⁴⁾ 1987 m. gruodžio 14 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3975/87, nustatantis konkurencijos taisyklių taikymo tvarką oro transporto sektoriaus įmonėms (OL L 374, 1987 12 31, p. 1). Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EEB) Nr. 2410/92 (OL L 240, 1992 8 24, p. 18).

▼B

gali prireikti neoficialių Komisijos patarimų. Šis reglamentas nepažeidžia Komisijos teisės duoti tokių neoficialių patarimų,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

PRINCIPAI

1 straipsnis

Sutarties 81 ir 82 straipsnių taikymas

1. Susitarimai, sprendimai ir suderinti veiksmai, apimami Sutarties 81 straipsnio 1 dalies ir netenkinantys Sutarties 81 straipsnio 3 dalies sąlygų, draudžiami ir išankstinis sprendimas šiuo klausimu nereikalingas.
2. Susitarimai, sprendimai ir suderinti veiksmai, apimami Sutarties 81 straipsnio 1 dalies ir tenkinantys Sutarties 81 straipsnio 3 dalies sąlygas, nedraudžiami ir išankstinis sprendimas šiuo klausimu nereikalingas.
3. Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi, minimas Sutarties 82 straipsnyje, draudžiamas ir išankstinis sprendimas šiuo klausimu nereikalingas.

2 straipsnis

Įrodinėjimo pareiga

Visuose nacionaliniuose ar Bendrijos procesuose dėl Sutarties 81 ir 82 straipsnių taikymo pareiga įrodyti Sutarties 81 straipsnio 1 dalies ar 82 straipsnio pažeidimą tenka šaliai ar institucijai, pareiškusiai, kad būta tokio pažeidimo. Įmonei ar įmonių asociacijai, pretenduojančiai pasinaudoti Sutarties 81 straipsnio 3 dalies nuostatomis, tenka pareiga įrodyti, kad šios straipsnio dalies sąlygos įvykdytos.

3 straipsnis

Sąryšis tarp Sutarties 81 bei 82 straipsnių ir nacionalinių konkurencijos įstatymų

1. Valstybių narių konkurencijos institucijos ar nacionaliniai teismai, taikydami nacionalinius konkurencijos įstatymus susitarimams, įmonių asociacijų sprendimams ar suderintiems veiksams tokia prasme, kaip apibrėžta Sutarties 81 straipsnio 1 dalyje, jei jie gali paveikti prekybą tarp valstybių narių tokia prasme, kaip apibrėžta minėtoje straipsnio dalyje, tokiems susitarimams, sprendimams ar suderintiems veiksams taiko ir Sutarties 81 straipsnio nuostatas. Valstybių narių konkurencijos institucijos ar nacionaliniai teismai, taikydami nacionalinius konkurencijos įstatymus bet kuriam Sutarties 82 straipsniu draudžiamam piktnaudžiavimui, taiko ir Sutarties 82 straipsnio nuostatas.
2. Nacionaliniais konkurencijos įstatymais negali būti draudžiami susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ar suderinti veiksmai, kurie gali paveikti prekybą tarp valstybių narių, tačiau neribojantys konkurencijos, kaip apibrėžta Sutarties 81 straipsnio 1 dalyje, arba tenkinantys Sutarties 81 straipsnio 3 dalies reikalavimus, arba apimami reglamento dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo. Šis reglamentas nedraudžia valstybėms narėms priimti ir taikyti savo teritorijoje griežtesnius nacionalinius įstatymus, draudžiančius įmonių vienašališkus veiksmus ar nustatančius už juos sankcijas.
3. Nepažeidžiant Bendrijos teisės bendrųjų principų ir kitų nuostatų, 1 ir 2 dalys netaikomos, kai valstybių narių konkurencijos institucijos ir

▼B

teismai taiko nacionalinius susijungimų kontrolės įstatymus, ir šios dalys nedraudžia taikyti nacionalinių įstatymų nuostatas, kuriomis daugiausia siekiama kito tikslo, negu Sutarties 81 ir 82 straipsniais siekiamas tikslas.

II SKYRIUS ĮGALIOJIMAI

4 straipsnis

Komisijos įgaliojimai

Siekiant, kad būtų taikomi Sutarties 81 ir 82 straipsniai, Komisija turi įgaliojimus, nustatytus šiuo reglamentu.

5 straipsnis

Valstybių narių konkurencijos institucijų įgaliojimai

Valstybių narių konkurencijos institucijos turi teisę atskirose bylose taikyti Sutarties 81 ir 82 straipsnius. Tuo tikslu, veikdamos savo iniciatyva ar skundo pagrindu, jos gali priimti tokius sprendimus:

- pareikalauti nutraukti pažeidimą,
- taikyti laikinąsias apsaugos priemones,
- priimti išipareigojimus,
- skirti vienkartinę, periodinę ar kitas nacionaliniuose įstatymuose numatytas nuobaudas.

Jeigu valstybių narių konkurencijos institucijos, remdamosi turima informacija, mano, kad uždraudimo kriterijai nėra tenkinami, jos gali nuspręsti, kad imtis veiksmų nėra pagrindo.

6 straipsnis

Nacionalinių teismų įgaliojimai

Nacionaliniai teismai turi teisę taikyti Sutarties 81 ir 82 straipsnių nuostatas.

III SKYRIUS KOMISIJOS SPRENDIMAI

7 straipsnis

Pažeidimo nustatymas ir jo nutraukimas

1. Kai Komisija, veikdama skundo pagrindu ar savo iniciatyva, nustato Sutarties 81 straipsnio ar 82 straipsnio pažeidimą, ji gali priimti sprendimą, reikalaujantį, kad įmonės ar įmonių asociacijos nutrauktų pažeidimą. Tuo tikslu ji gali skirti įmonei ar įmonių asociacijai bet kokią elgesio ar struktūrinę koreguojančią priemonę, proporcingą įvykdytam pažeidimui ir būtiną pažeidimui veiksmingai nutraukti. Struktūrinės priemonės gali būti skiriamos tik tuo atveju, jei nėra lygiai taip pat veiksmingos elgesio priemonės arba jei lygiai taip veiksminga elgesio priemonė būtų įmonei didesnė našta nei struktūrinė. Komisija taip pat gali konstatuoti, kad pažeidimas padarytas praicityje, jei ji turi teisėtą interesą tai daryti.

▼B

2. Skundą 1 dalyje nurodytais tikslais turi teisę pateikti fiziniai ar juridiniai asmenys, galintys įrodyti turį teisėtą interesą, ir valstybės narės.

*8 straipsnis***Laikinosios apsaugos priemonės**

1. Skubiais atvejais, kai yra didelės ir neatitaisomos žalos konkurencijai rizika, Komisija, veikdama savo iniciatyva, remdamasi pažeidimo *prima facie* faktais, gali priimti sprendimą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.

2. 1 dalyje numatytas sprendimas galioja nustatytą laikotarpį ir jo galiojimas gali būti pratęstas, jei tai būtina ir tinkama.

*9 straipsnis***Įsipareigojimai**

1. Jei Komisija ketina priimti sprendimą, reikalaujantį, kad pažeidimas būtų nutrauktas, o įmonės pasiūlo savo įsipareigojimus dėl Komisijos išankstiniame vertinime iškeltų problemų, Komisija savo sprendimu gali padaryti šiuos įsipareigojimus privalomus įmonėms. Toks sprendimas priimamas nustatytam laikotarpiui ir jame daroma išvada, kad tolesniems Komisijos veiksams nebėra pagrindo.

2. Komisija gali atnaujinti procesą gavusi prašymą arba savo iniciatyva, jei:

- a) iš esmės pasikeitė kuris nors faktas, kuriuo sprendimas buvo grindžiamas;
- b) įmonės nesilaiko savo įsipareigojimų ;ar
- c) sprendimas buvo pagrįstas šalių pateikta neišsamia, neteisinga ar klaidinančia informacija.

*10 straipsnis***Netaikomumo konstatavimas**

Kai to reikalauja Bendrijos viešieji interesai, susiję su Sutarties 81 ir 82 straipsnių taikymu, Komisija, veikdama savo iniciatyva, savo sprendime gali konstatuoti, kad tam tikram susitarimui, įmonių asociacijos sprendimui ar suderintiems veiksams Sutarties 81 straipsnis netaikytinas todėl, kad netenkinamos Sutarties 81 straipsnio 1 dalies sąlygos, arba todėl, kad tenkinamos 81 straipsnio 3 dalies sąlygos.

Komisija tą patį gali konstatuoti ir dėl Sutarties 82 straipsnio.

IV SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS*11 straipsnis***Komisijos ir valstybių narių konkurencijos institucijų bendradarbiavimas**

1. Komisija ir valstybių narių konkurencijos institucijos glaudžiai bendradarbiauja taikydamos Bendrijos konkurencijos taisykles.

2. Komisija perduoda valstybių narių konkurencijos institucijoms svarbiausių dokumentų, kuriuos ji yra surinkusi dėl 7, 8, 9, 10 straipsnių ir 29 straipsnių 1 dalies taikymo, kopijas. Valstybės narės konkurencijos

▼B

institucijos prašymu Komisija pateikia jai kitų turimų dokumentų, reikalingų bylai įvertinti, kopijas.

3. Valstybių narių konkurencijos institucijos, veikdamos pagal Sutarties 81 arba 82 straipsnį, raštu informuoja Komisiją prieš pradėdamos įgyvendinti pirmą oficialią tiriamąją priemonę arba iš karto tik pradėjusios. Ši informacija gali būti teikiama ir kitų valstybių narių konkurencijos institucijoms.

4. Valstybių narių konkurencijos institucijos informuoja Komisiją apie sprendimo, kuriuo reikalaujama nutraukti pažeidimą, priimami išipareigojimai arba panaikinama teisė pasinaudoti bendrosios išimties reglamento nuostatomis, priėmimą ne vėliau kaip likus 30 dienų iki jo priėmimo. Tuo tikslu jos pateikia Komisijai bylos santrauką ir numatomą priimti sprendimą arba, jo neturint, bet kurį kitą dokumentą, kuriame išdėstyti siūlomi veiksmai. Ši informacija gali būti pateikta ir kitų valstybių narių konkurencijos institucijoms. Komisijos prašymu veikianti konkurencijos institucija pateikia Komisijai kitus jos turimus dokumentus, reikalingus bylai įvertinti. Su Komisijai pateikta informacija gali būti supažindintos kitų valstybių narių konkurencijos institucijos. Be to, nacionalinės konkurencijos institucijos tarpusavyje gali keistis informacija, būtina bylai, kurią jos nagrinėja pagal Sutarties 81 arba 82 straipsnį, įvertinti.

5. Valstybių narių konkurencijos institucijos gali tartis su Komisija dėl bet kurios bylos, susijusios su Bendrijos teisės taikymu.

6. Komisijai pradėjus sprendimo priėmimo pagal III skyriaus nuostatas procedūras, valstybių narių konkurencijos institucijos netenka kompetencijos taikyti Sutarties 81 ir 82 straipsnius. Jei valstybės narės konkurencijos institucija jau nagrinėja bylą, Komisija inicijuoja procesą tik pasitarusi su ta konkurencijos institucija.

*12 straipsnis***Keitimasis informacija**

1. Komisija ir valstybių narių konkurencijos institucijos turi teisę Sutarties 81 ir 82 straipsnių taikymo tikslu teikti viena kitai ir naudoti kaip įrodymą bet kurį faktais patvirtintą ar teisės dalyką, įskaitant konfidencialią informaciją.

2. Apsikeista informacija galima naudotis kaip įrodymu tik siekiant taikyti Sutarties 81 ar 82 straipsnį ir tik dėl dalyko, kuriam ją surinko informaciją perduodančioji institucija. Tačiau kai nagrinėjant tą pačią bylą lygiagrečiai Bendrijos konkurencijos teisei taikomi nacionaliniai konkurencijos įstatymai, ir šio taikymo rezultatas nesiskiria, pagal šį straipsnį apsikeista informacija galima naudotis ir taikant nacionalinius konkurencijos įstatymus.

3. Pagal 1 dalį apsikeista informacija galima naudotis kaip įrodymu skiriant sankcijas fiziniams asmenims tada, kai:

— informaciją perduodančiosios institucijos šalies įstatymuose numatytos panašios rūšies sankcijos už Sutarties 81 ar 82 straipsnio pažeidimą arba, nesant tokių sankcijų,

— informacija buvo surinkta užtikrinant tokį patį fizinių asmenų teisės į gynybą apsaugos lygį, koks numatytas gaunančiosios institucijos nacionaliniuose įstatymuose. Tokiu atveju gaunančioji institucija gautos informacijos negali panaudoti laisvės atėmimo bausmėms taikyti.

13 straipsnis

Proceso sustabdymas ar nutraukimas

1. Jei dviejų ar daugiau valstybių narių konkurencijos institucijos gauna skundą arba savo iniciatyva imasi priemonių prieš tą patį susitarimą, asociacijos sprendimą ar veiksmą remdamosi Sutarties 81 arba 82 straipsniu, tuomet faktas, kad viena institucija nagrinėja bylą, yra pakankamas pagrindas kitoms sustabdyti procesą arba atmesti skundą. Komisija taip pat gali atmesti skundą tuo pagrindu, kad valstybės narės konkurencijos institucija jau nagrinėja bylą.
2. Valstybės narės konkurencijos institucija arba Komisija, gavusi skundą dėl susitarimo, asociacijos sprendimo ar veiksmo, kurį jau nagrinėjo kita konkurencijos institucija, gali jį atmesti.

14 straipsnis

Patariamasis komitetas

1. Prieš priimdama sprendimą pagal 7, 8, 9, 10, 23 straipsnį, 24 straipsnio 2 dalį ir 29 straipsnio 1 dalį, Komisija konsultuojasi su Patariamuoju komitetu konkurenciją ribojančių veiksmų ir dominuojančios padėties klausimais.
2. Atskiroms byloms svarstyti Patariamąjį komitetą sudaro valstybių narių konkurencijos institucijų atstovai. Posėdžiams, kuriuose svarstomos ne atskiros bylos, o kiti klausimai, gali būti skiriamas papildomas valstybės narės atstovas, kompetentingas konkurencijos klausimais. Atstovus, negalinčius dalyvauti posėdyje, gali pakeisti kiti atstovai.
3. Konsultacijos gali vykti Komisijos sušauktame ir pirmininkaujame posėdyje, surengtame ne anksčiau nei po 14 dienų nuo pranešimo apie posėdį išsiuntimo, pridėjus prie pranešimo bylos santrauką, svarbiausių dokumentų sąrašą ir preliminarų sprendimo projektą. Posėdis dėl sprendimų pagal 8 straipsnį gali būti surengtas praėjus septynioms dienoms nuo sprendimo projekto rezoliucinės dalies išsiuntimo. Komisijai išsiuntus pranešimą apie posėdį, kurį ketinama surengti anksčiau, nesilaikant pirma nurodytų terminų, posėdis gali būti surengtas siūlomą dieną, jei nė viena valstybė narė neprieštarauja. Patariamasis komitetas raštu pateikia nuomonę apie Komisijos preliminaraus sprendimo projektą. Jis gali pateikti savo nuomonę netgi jei kurie nors nariai nedalyvauja ir nėra atstovaujami. Vienas ar keli nariai gali pareikalauti pagrįsti nuomonėje išdėstytą poziciją.
4. Konsultacijos gali vykti ir raštu. Tačiau, jei kuri nors valstybė narė pageidauja, Komisija sušaukia posėdį. Rašytinės procedūros atveju, Komisija nustato ne trumpesnę nei 14 dienų laikotarpį, per kurį valstybės narės turi pateikti savo pastabas. Šios pastabos išplatintos visoms kitoms valstybėms narėms. Jeigu sprendimas priimamas pagal 8 straipsnį, tai 14 dienų laikotarpis pakeičiamas 7 dienų laikotarpiu. Jei Komisija nustato rašytinės procedūros laikotarpį, trumpesnę nei aukščiau nurodyti laikotarpiai, taikomas siūlomas laikotarpis, jei nė viena valstybė narė neprieštarauja.
5. Komisija kiek įmanoma labiau atsižvelgia į Patariamąjį komiteto nuomonę. Ji informuoja komitetą, kaip į jo nuomonę buvo atsižvelgta.
6. Patariamąjį komiteto raštu pareikšta nuomonė pridedama prie sprendimo projekto. Jei Patariamasis komitetas pataria nuomonę paskelbti, Komisija ją skelbia atsižvelgdama į teisėtą įmonių interesą apsaugoti savo verslo paslaptis.
7. Valstybės narės konkurencijos institucijos prašymu Komisija įtraukia į Patariamąjį komiteto darbotvarkę bylas, šios institucijos nagrinėjamas pagal Sutarties 81 ar 82 straipsnį. Komisija tai gali padaryti ir savo iniciatyva. Bet kuriuo atveju Komisija praneša apie tai konkurencijos institucijai.

▼B

Valstybės narės konkurencijos institucija visų pirma gali pateikti tokią prašymą dėl bylos, kurios atžvilgiu Komisija ketina pradėti procesą, kaip numatyta 11 straipsnio 6 dalyje.

Patariamasis komitetas nepareiškia nuomonės dėl bylų, nagrinėjamų valstybių narių konkurencijos institucijų. Patariamasis komitetas gali svarstyti ir bendruosius Bendrijos konkurencijos teisės klausimus.

*15 straipsnis***Bendradarbiavimas su nacionaliniais teismais**

1. Teismai, nagrinėdami bylas dėl Sutarties 81 ar 82 straipsnio taikymo, gali prašyti Komisijos perduoti jiems jos turimą informaciją ar nuomonę Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymo klausimais.

2. Valstybės narės perduoda Komisijai kiekvieno nacionalinių teismų rašytinio sprendimo dėl Sutarties 81 ar 82 straipsnio taikymo kopiją. Kopija perduodama nedelsiant, kai tik bylos šalys supažindinamos su visu rašytiniu sprendimo tekstu.

3. Valstybės narės konkurencijos institucija, veikdama savo iniciatyva, gali raštu pateikti savo šalies teismams pastabas dėl Sutarties 81 ar 82 straipsnių taikymo. Teismui leidus, pastabas savo šalies teismams ji gali teikti žodžiu. Dėl Sutarties 81 ar 82 straipsnio taikymo nuoseklumo Komisija prireikus savo iniciatyva gali raštu teikti pastabas valstybių narių teismams. Teismui leidus, pastabas ji gali teikti ir žodžiu.

Valstybių narių konkurencijos institucijos ir Komisija, kad galėtų parengti pastabas, gali prašyti valstybės narės teismo perduoti joms bet kuriuos dokumentus, reikalingus bylai vertinti, arba užtikrinti tokią perdavimą.

4. Šis straipsnis nepažeidžia valstybių narių konkurencijos institucijų platesnės teisės teikti pastabas teismams pagal valstybės narės įstatymus.

*16 straipsnis***Vienodas Bendrijos konkurencijos teisės taikymas**

1. Nacionalinių teismų priimami sprendimai dėl susitarimų, sprendimų ar veiklos pagal Sutarties 81 ar 82 straipsnį, jau esančių Komisijos sprendimo objektu, negali prieštarauti Komisijos priimtam sprendimui. Be to, nacionaliniai teismai turi vengti priimti sprendimus, kurie prieštarautų sprendimui, Komisijos ketinamam priimti jos pradėtoje byloje. Todėl nacionalinis teismas gali įvertinti, ar reikia sustabdyti bylą. Šis įpareigojimas nepažeidžia teisių ir pareigų, numatytų Sutarties 234 straipsnyje.

2. Valstybių narių konkurencijos institucijų priimami sprendimai dėl susitarimų, sprendimų ar veiklos pagal Sutarties 81 ar 82 straipsnį, jau esančių Komisijos sprendimo objektu, negali prieštarauti Komisijos priimtam sprendimui.

V SKYRIUS

ĮGALIOJIMAI ATLIKTI TYRIMUS*17 straipsnis***Įvairių ūkio sektorių ir susitarimų rūšių tyrimai**

1. Jei valstybių narių tarpusavio prekybos tendencijos, kainų tvirtumas ar kitos aplinkybės rodo, kad konkurencija bendrojoje rinkoje gali būti ribojama ar iškraipoma, Komisija gali atlikti tam tikro ūkio sektoriaus ar tam tikros rūšies susitarimų įvairiuose sektoriuose tyrimus.

▼B

Tokio tyrimo metu Komisija gali prašyti, kad įmonės ar įmonių asociacijos pateiktų informaciją, būtiną Sutarties 81 ir 82 straipsniams įgyvendinti, ir gali atlikti tam tikslui būtinus patikrinimus.

Komisija visų pirma gali paprašyti, kad įmonės ar įmonių asociacijos informuotų ją apie visus susitarimus, sprendimus ir suderintus veiksmus.

Komisija gali paskelbti ataskaitą apie atlikto tam tikrų ūkio sektorių ar tam tikros rūšies susitarimų įvairiuose sektoriuose tyrimo rezultatus ir pakviesti suinteresuotas šalis pateikti pastabas.

2. 14, 18, 19, 20, 22, 23 ir 24 straipsniai taikomi *mutatis mutandis*.

*18 straipsnis***Prašymai pateikti informaciją**

1. Kad atliktų savo pareigas, skirtas jai šiuo reglamentu, Komisija gali paprastu prašymu ar sprendimu paprašyti įmonės ir įmonių asociacijos pateikti visą reikiamą informaciją.

2. Paprastame prašyme pateikti informaciją, siunčiamame įmonei ar įmonių asociacijai, Komisija nurodo prašymo teisinį pagrindą ir tikslą, nurodo, kokia informacija reikalinga, nustato laikotarpį, per kurį informacija turi būti pateikta, ir nurodo 23 straipsnyje numatytas nuobaudas už neteisingos ar klaidinančios informacijos pateikimą.

3. Jei Komisija nurodo įmonėms ir įmonių asociacijoms pateikti informaciją sprendimu, sprendime ji nurodo prašymo teisinį pagrindą ir tikslą, nurodo, kokios informacijos reikia, ir nustato laikotarpį, per kurį informacija turi būti pateikta. Taip pat nurodomos 23 straipsnyje numatytos nuobaudos ir nurodomos ar skiriamos 24 straipsnyje numatytos nuobaudos. Be to, nurodoma teisė į sprendimo peržiūrėjimą Teisingumo Teisme.

4. Prašomą informaciją įmonės ar įmonių asociacijos vardu teikia įmonių savininkai ar jų atstovai, o juridinių asmenų, bendrovių ar firmų arba asociacijų, neturinčių juridinio asmens statuso - asmenys, įgalioti jiems atstovauti pagal įstatymus ar įstatus. Reikiamai įgalioti teisininkai gali teikti šią informaciją savo klientų vardu. Visa atsakomybė už informacijos išsamumą, teisingumą ir tikrumą tenka pastariesiems.

5. Komisija nedelsdama perduoda paprasto prašymo ar sprendimo kopiją valstybės narės, kurios teritorijoje yra įmonės ar įmonių asociacijos buveinė, konkurencijos institucijai ir valstybės narės, kurios teritorija paveikta, konkurencijos institucijai.

6. Komisijos prašymu valstybių narių Vyriausybės ir konkurencijos institucijos teikia Komisijai visą reikiamą informaciją, būtiną šiuo reglamentu skirtoms pareigoms atlikti.

*19 straipsnis***Igaliojimas paimti paaiškinimus**

1. Komisija, atlikdama šiuo reglamentu jai skirtas pareigas, gali apklausti bet kurį fizinį ar juridinį asmenį, sutinkantį būti apklaustu, ir surinkti su tiriamuoju objektu susijusią informaciją.

2. Jei 1 dalyje numatyta apklausa rengiama įmonės patalpose, Komisija informuoja valstybės narės, kurios teritorijoje jos yra, konkurencijos instituciją. Valstybės narės konkurencijos institucijos nurodymu, jos pareigūnai gali padėti Komisijos įgaliotiems pareigūnams ir kitiems lydintiesiems asmenims surengti apklausą.

*20 straipsnis***Komisijos įgaliojimai atlikti patikrinimus**

1. Komisija, atlikdama šiuo reglamentu jai skirtas pareigas, gali atlikti visus reikiamus įmonių ir įmonių asociacijų patikrinimus.
2. Pareigūnai ir kiti lydintieji asmenys, Komisijos įgalioti atlikti patikrinimus, turi teisę:
 - a) patekti į bet kurias įmonių ir įmonių asociacijų patalpas, teritoriją ir transporto priemones;
 - b) tikrinti knygas ir kitus veiklos dokumentus, kokioje laikmenoje jie bebūtų saugomi;
 - c) paimti ar gauti tokių knygų ar dokumentų kopijas ar išrašus bet kokia forma;
 - d) užplombuoti bet kurias verslo patalpas ir knygas bei dokumentus tokiam laikotarpiui ir tokiu mastu, koks būtinas patikrinimui atlikti;
 - e) paprašyti bet kuri įmonės ar įmonių asociacijos atstovą ar darbuotoją paaiškinti faktus ar dokumentus, susijusius su patikrinimo objektu bei tikslu, ir užfiksuoti atsakymus.
3. Pareigūnai ir kiti lydintieji asmenys, Komisijos įgalioti atlikti patikrinimus, naudojami savo teisėmis pateikę raštišką įgaliojimą, kuriame nurodytas patikrinimo objektas bei tikslas ir nuobaudos, numatytos 23 straipsnyje tuo atveju, jei pateikiamos ne visos reikalaujamos knygos ar kiti veiklos dokumentai arba jei atsakymai į klausimus, užduotus, kaip numatyta šio straipsnio 2 dalyje, neteisingi ar klaidinantys. Komisija pakankamai iš anksto informuoja apie patikrinimą valstybės narės, kurios teritorijoje jis bus atliekamas, konkurencijos instituciją.
4. Įmonės ir įmonių asociacijos turi leisti atlikti patikrinimus, nurodytus Komisijos sprendimu. Sprendime nurodomas patikrinimo objektas ir tikslas, paskiriama patikrinimo pradžios data ir nurodomos nuobaudos, numatytos 23 ir 24 straipsniuose, bei teisė į sprendimo peržiūrėjimą Teisingumo Teisme. Komisija priima tokius sprendimus pasitarusi su valstybės narės, kurios teritorijoje bus atliekamas patikrinimas, konkurencijos institucija.
5. Valstybės narės, kurios teritorijoje bus atliekamas patikrinimas, konkurencijos institucijos pareigūnai bei jos įgalioti ar paskirti pareigūnai šios institucijos ar Komisijos prašymu aktyviai padeda Komisijos įgaliotiems pareigūnams ir kitiems lydintiems asmenims. Tuo tikslu jie naudojami šio straipsnio antroje dalyje nurodytais įgaliojimais.
6. Jei Komisijos įgalioti pareigūnai ir kiti lydintieji asmenys nustato, kad įmonė priešinasi pagal šį straipsnį atliekamam patikrinimui, suinteresuota valstybė narė suteikia jiems reikiamą paramą, kur tinkamai pasirūpindama policijos ar kitos teisėsaugos institucijos pagalba, kad jie galėtų atlikti patikrinimą.
7. Jei 6 straipsnio dalyje numatytai paramai suteikti pagal nacionalines taisykles reikia teisminės institucijos leidimo, dėl tokio leidimo turi būti kreipiamasi. Dėl tokio leidimo gali būti kreipiamasi ir kaip dėl atsargumo priemonės.
8. Jei kreipiamasi dėl 7 straipsnio dalyje numatyto leidimo, nacionalinė teisminė institucija patikrina, ar Komisijos sprendimas autentiškas ir ar numatytos prievartos priemonės nėra savavališkos ar perdėtos atsižvelgiant į patikrinimo objektą. Kontroliuodama prievartos priemonių proporcingumą nacionalinė teisminė institucija gali paprašyti Komisijos tiesiogiai ar per valstybės narės konkurencijos instituciją išsamių paaiškinimų, ypač dėl to, kokių pagrindų Komisija įtaria esant Sutarties 81 ir 82 straipsnių pažeidimą, ir dėl įtariamo pažeidimo sunkumo bei įmonės dalyvavimo pažeidime pobūdžio. Nacionalinė teisminė institucija neturi teisės abejoti dėl patikrinimo būtinumo ar reikalauti, kad jai būtų

▼B

pateikta Komisijos byloje saugoma informacija. Komisijos sprendimo teisėtumą turi teisę tikrinti tik Teisingumo Teismas.

*21 straipsnis***Kitų patalpų tikrinimas**

1. Kilus pagrįstam įtarimui, kad knygos ar kiti dokumentai, susiję su veikla ir patikrinimo objektu ir galintys turėti reikšmės įrodant sunkų Sutarties 81 ar 82 straipsnio pažeidimą, laikomi kitose patalpose, teritorijoje ar transporto priemonėse, įskaitant įmonių ar įmonių asociacijų direktorių, vadovų ir darbuotojų namus, Komisija gali savo sprendimu nurodyti atlikti patikrinimą minėtose patalpose, teritorijose ir transporto priemonėse.

2. Sprendime turi būti nurodytas patikrinimo objektas ir tikslas, nustatyta patikrinimo pradžios data ir nurodyta teisė į sprendimo peržiūrėjimą Teisingumo Teisme. Būtinai turi būti nurodytos priežastys, dėl kurių Komisija padarė išvadą, jog galima įtarti pažeidimą 1 dalies prasme. Komisija priima tokius sprendimus pasitarusi su valstybės narės, kurios teritorijoje bus atliekamas patikrinimas, konkurencijos institucija.

3. Pagal 1 dalį priimtas sprendimas negali būti vykdomas prieš tai negavus suinteresuotos valstybės narės teisminės institucijos leidimo. Nacionalinė teisminė institucija tikrina, ar Komisijos sprendimas autentiškas ir ar numatytos prievartos priemonės nėra savavališkos ar perdėtos atsižvelgiant į įtariamo pažeidimo sunkumą, siekiamų gauti įrodymų svarbą, įmonės dalyvavimą pažeidime ir tikimybę, kad veiklos knygos ir dokumentai, susiję su patikrinimo objektu, yra laikomos patalpose, dėl kurių prašoma leidimo. Nacionalinė teisminė institucija gali tiesiogiai ar per valstybės narės konkurencijos instituciją prašyti Komisiją išsamių paaiškinimų apie elementus, būtinus numatomų prievartos priemonių proporcingumo kontrolei įgyvendinti.

Nacionalinė teisminė institucija neturi teisės abejoti dėl patikrinimo būtinumo ar reikalauti, kad jai būtų pateikta Komisijos byloje saugoma informacija. Komisijos sprendimo teisėtumą turi teisę tikrinti tik Teisingumo Teismas.

4. Pareigūnai ir kiti lydintieji asmenys, Komisijos įgalioti atlikti patikrinimą pagal šio straipsnio pirmąją dalį, turi įgaliojimus, išdėstytus 20 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktuose. 20 straipsnio 5 ir 6 dalys taikomos *mutatis mutandis*.

*22 straipsnis***Valstybių narių konkurencijos institucijų atliekami tyrimai**

1. Siekiant nustatyti, ar buvo pažeistas Sutarties 81 arba 82 straipsnis, valstybės narės konkurencijos institucija savo teritorijoje gali atlikti bet kokį nacionaliniuose įstatymuose numatytą patikrinimą ar įgyvendinti kitą tyrimo priemonę kitos valstybės narės konkurencijos institucijos vardu ir sąskaita. Surinkta informacija keičiamasi ir naudojama pagal 12 straipsnį.

2. Komisijos prašymu valstybių narių konkurencijos institucijos atlieka patikrinimus, kuriuos Komisija laiko esant reikalingais pagal 20 straipsnio 1 dalį arba kuriuos ji nurodė atlikti savo sprendimu pagal 20 straipsnio 4 dalį. Valstybių narių konkurencijos institucijų pareigūnai, atsakingi už šių patikrinimų atlikimą, ir institucijų įgalioti ar paskirti pareigūnai naudojami savo įgaliojimais laikydamiesi nacionalinių įstatymų.

Komisijai ar valstybės narės, kurios teritorijoje numatoma atlikti patikrinimą, konkurencijos institucijai prašant, Komisijos įgalioti pareigūnai

▼B

ir kiti lydinčiai asmenys gali talkinti suinteresuotos institucijos pareigūnams.

VI SKYRIUS NUOBAUDOS

23 straipsnis

Baudos

1. Komisija savo sprendimu gali skirti įmonėms ir įmonių asociacijoms baudas, neviršijančias 1 % bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais, jei įmonė ar asociacija tyčia ar dėl neatsargumo:

- a) pateikė neteisingą ar klaidinančią informaciją, kai šios buvo prašyta pagal 17 straipsnio ar 18 straipsnio 2 dalies nuostatas;
- b) pateikė neteisingą, neišsamią ar klaidinančią informaciją arba nepateikė informacijos per nustatytą laiką, kai informacijos buvo prašyta sprendimu, priimtu pagal 17 straipsnio ar 18 straipsnio 3 dalies nuostatas;
- c) 20 straipsnyje numatytų patikrinimų metu pateikė ne visas reikalingas knygas ar kitus veiklos dokumentus arba atsisakė leisti atlikti patikrinimą, nurodytą atlikti sprendime, priimtame pagal 20 straipsnio 4 dalį;
- d) atsakydama į klausimus, užduotus pagal 20 straipsnio 2 dalies e punktą:
 - pateikė neteisingą ar klaidinantį atsakymą,
 - per Komisijos nustatytą laikotarpį neištaisė darbuotojo pateikto neteisingo, neišsamaus ar klaidinančio atsakymo,
 - nepateikė išsamaus atsakymo apie faktus, susijusius su patikrinimo, nurodyto atlikti pagal 20 straipsnio 4 dalį priimtame sprendime, objektu ir tikslu, arba atsisakė pateikti tokį atsakymą;
- e) jei buvo sugadintos plombos, Komisijos įgaliotų pareigūnų ar kitų lydinčiųjų asmenų uždėtos pagal 20 straipsnio 2 dalies d punktą.

2. Komisija savo sprendimu gali skirti baudas įmonėms ar įmonių asociacijoms, jei jos tyčia ar dėl neatsargumo:

- a) pažeidžia Sutarties 81 ar 82 straipsnio nuostatas; ar
- b) nesilaiko sprendimo, nustatančio laikinųjų apsaugos priemonių taikymą pagal 8 straipsnį; ar
- c) nesilaiko įsipareigojimo, kuris pagal 9 straipsnį priimtu sprendimu tapo privalomu.

Vienai įmonei ar įmonių asociacijai – pažeidimo dalyvei skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais.

Jei asociacijos įvykdytas pažeidimas susijęs su jos narių veikla, bauda negali viršyti 10 % visų jos narių, veikiančių šio pažeidimo paveiktoje rinkoje, bendros apyvartos.

3. Nustatant baudos dydį atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę.

4. Jei bauda skiriama įmonių asociacijai atsižvelgiant į jos narių apyvartą ir asociacija yra nemoki, asociacija privalo pareikalauti iš savo narių įnašų baudos dydžiui padengti.

Jei šie įnašai asociacijai nesumokami per Komisijos nustatytą laikotarpį, Komisija gali reikalauti, kad baudą tiesiogiai sumokėtų bet kuri iš įmonių, kurios atstovai buvo asociacijos sprendimus priimančių organų nariai.

▼B

Pareikalavusi sumokėti pagal antrąją pastraipą, Komisija, siekdama užtikrinti visos sumos sumokėjimą, prirėkus gali reikalauti, kad likutį sumokėtų bet kuri asociacijos narė, veikusi rinkoje, kurioje padarytas pažeidimas.

Komisija nereikalauja antrojoje ir trečiojoje pastraipoje numatytų mokėjimų iš įmonių, įrodžiusių, kad neįgyvendino reikalavimus pažeidžiančio asociacijos sprendimo ir, arba nežinojo, kad jis yra, arba aktyviai nusišalino nuo jo, kol Komisija dar nebuvo pradėjusi tirti bylos.

Kiekvienos įmonės finansinė prievolė sumokėti baudą neviršija 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais.

5. Pagal 1 ir 2 dalis priimti sprendimai nėra baudžiamosios teisės pobūdžio.

*24 straipsnis***Periodinės baudos**

1. Komisija gali savo sprendimu skirti įmonėms ar įmonių asociacijoms periodines baudas, kurių dydis neviršija 5 % vidutinės dienos apyvartos praėjusiais ūkiniais metais ir kurios skaičiuojamos nuo sprendime nurodytos dienos, siekiant priversti jas:

- a) nutraukti Sutarties 81 arba 82 straipsnio pažeidimą, kaip numatyta pagal 7 straipsnio nuostatas priimtame sprendime;
- b) laikytis sprendimo, nustatančio laikinųjų apsaugos priemonių taikymą pagal 8 straipsnį;
- c) laikytis išsipareigojimo, tapusio privalomu pagal 9 straipsnį priimtu sprendimu;
- d) teikti išsamią ir teisingą informaciją, Komisijos paprašytą sprendimu, priimtu pagal 17 straipsnį arba 18 straipsnio 3 dalį;
- e) leisti atlikti patikrinimą, Komisijos nurodytą sprendime, priimtame pagal 20 straipsnio 4 dalį.

2. Įmonėms ar įmonių asociacijoms įvykdžius išsipareigojimą, kuri siekta priversti vykdyti periodinėmis bandomis, Komisija gali nustatyti galutinį periodinių baudų dydį mažesnę, nei numatyta pirminiame sprendime. Atitinkamai taikomos 23 straipsnio 4 dalies nuostatos.

VII SKYRIUS

SENATIES TERMINAI*25 straipsnis***Nuobaudų skyrimo senaties terminai**

1. 23 ir 24 straipsniais Komisijai suteiktiems įgaliojimams taikomi šie senaties terminai:

- a) treji metai, kai pažeistos nuostatos dėl informacijos pateikimo arba patikrinimų atlikimo;
- b) penkeri metai visų kitų pažeidimų atvejais.

2. Skaičiuojama nuo dienos, kurią padarytas pažeidimas. Tačiau tęstinių ar pakartotinių pažeidimų atvejais skaičiuoti pradama nuo dienos, kurią pažeidimas baigiasi.

3. Bet koks Komisijos ar valstybės narės konkurencijos institucijos veiksmas, atliktas pažeidimo tyrimo ar bylos tikslais, nutraukia vienkartinės ar periodinės baudos skyrimo senaties terminą. Senaties terminas nutraukiamas tą dieną, kurią apie tokį veiksmą pranešama bent vienai

▼B

pažeidime dalyvavusiai įmonei ar įmonių asociacijai. Veiksmai, nutraukiantys senaties terminą, visų pirma apima:

- a) Komisijos ar valstybės narės konkurencijos institucijos rašytinius prašymus pateikti informaciją;
- b) rašytinius įgaliojimus atlikti patikrinimą, Komisijos ar valstybės narės konkurencijos institucijos išduotus savo pareigūnams;
- c) bylos iškėlimą Komisijos ar valstybės narės konkurencijos institucijos iniciatyva;
- d) Komisijos ar valstybės narės konkurencijos institucijos pareiškimo dėl prieštaravimų pateikimą

4. Senaties termino nutraukimas taikomas visoms pažeidime dalyvavusioms įmonėms ar įmonių asociacijoms.

5. Kiekvieno nutraukimo atveju terminas pradedamas skaičiuoti iš naujo. Tačiau senaties terminas baigiasi ne vėliau kaip praėjus dvigubam senaties terminui, per kurį Komisija neskiria vienkartinės ar periodinės baudos. Šis laikotarpis pratęsiamas tiek, kiek terminas buvo laikinai sustabdytas pagal 6 dalies nuostatas.

6. Vienkartinį ar periodinių baudų skyrimo senaties terminas sustabdomas laikotarpiui, kurį Komisijos sprendimas yra peržiūrimas Teisingumo Teisme.

*26 straipsnis***Nuobaudų vykdymo senaties terminas**

1. Komisijos teisė priversti vykdyti sprendimus, priimtus pagal 23 ir 24 straipsnius, ribojama penkerių metų laikotarpiu.
2. Skaičiuojama nuo sprendimo įsigaliojimo dienos.
3. Nuobaudų vykdymo senaties terminą nutraukia:
 - a) pranešimas apie sprendimą, keičiantį pirminį vienkartinės ar periodinės baudos dydį arba atmetantį prašymą dėl pakeitimo;
 - b) bet kuris Komisijos ar Komisijos prašymu veikiančios valstybės narės veiksmas, skirtas vienkartinės ar periodinės baudos mokėjimui užtikrinti.
4. Po kiekvieno nutraukimo laikas skaičiuojamas iš naujo.
5. Nuobaudų vykdymo senaties terminas sustabdomas:
 - a) laikui skirtam baudai sumokėti;
 - b) kai baudų mokėjimo vykdymas sustabdomas Teisingumo Teismo sprendimu.

VIII SKYRIUS

IŠKLAUSYMAS IR PROFESINĖS PASLAPTYS*27 straipsnis***Šalių, pareiškėjų ir trečiųjų asmenų išklausymas**

1. Komisija, prieš priimdama sprendimus, kaip numatyta 7, 8, 23 straipsniuose ir 24 straipsnio 2 dalyje, suteikia įmonėms ar įmonių asociacijoms, esančioms Komisijos nagrinėjamos bylos subjektu, galimybę būti išklausytoms klausimais, dėl kurių Komisija buvo pareiškusi prieštaravimus. Komisija grindžia savo sprendimus tik tais prieštaravimais, dėl kurių suinteresuotos šalys galėjo pareikšti pastabų. Pareiškėjai turi būti įtraukti į bylos nagrinėjimą.

▼B

2. Proceso metu turi būti gerbiama šalių teisė į gynybą. Šalys turi teisę susipažinti su Komisijos bylos medžiaga atsižvelgiant į teisėtą įmonių interesą apsaugoti savo verslo paslaptis. Teisė susipažinti su bylos medžiaga netaikoma konfidencialiai informacijai ir Komisijos ar valstybių narių konkurencijos institucijų vidaus dokumentams. Ši teisė visų pirma netaikoma Komisijos ir valstybių narių konkurencijos institucijų korespondencijai ar valstybių narių konkurencijos institucijų tarpusavio korespondencijai, įskaitant dokumentus, parengtus pagal 11 ir 14 straipsnių nuostatas. Šios straipsnio dalies reikalavimai netrukdo Komisijai atskleisti ir naudoti informaciją, reikalingą pažeidimui įrodyti.

3. Jei Komisija laiko esant reikalinga, ji gali išklausti ir kitus fizinius ar juridinius asmenis. Tokių asmenų pareiškimai dėl išklausymo patenkinami, jei jie parodo esant pakankamai suinteresuotumo. Valstybių narių konkurencijos institucijos gali prašyti, kad Komisija išklaustytų ir kitus fizinius ar juridinius asmenis.

4. Komisija, ketindama priimti sprendimą pagal 9 ar 10 straipsnį, paskelbia glaustą bylos santrauką ir pagrindinius išsipareigojimus ar siūlomus veiksmus. Suinteresuoti tretieji asmenys gali pateikti savo pastabas per Komisijos paskelbtą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis nei vienas mėnuo. Skelbiant minėtą informaciją atsižvelgiama į teisėtą įmonių interesą apsaugoti savo verslo paslaptis.

*28 straipsnis***Profesinė paslaptis**

1. Nepažeidžiant 12 ir 15 straipsnių nuostatų, pagal 17–22 straipsnius surinkta informacija naudojama tik tam tikslui, kuriam ji buvo gauta.

2. Nepažeidžiant nuostatų dėl keitimosi informacija ir jos naudojimo, numatytų 11, 12, 14, 15 ir 27 straipsniuose, Komisija ir valstybių narių konkurencijos institucijos, jų pareigūnai, tarnautojai ir kiti asmenys, kurių darbą prižiūri šios institucijos, bei kitų valstybių narių institucijų pareigūnai ir valstybės tarnautojai neatskleidžia informacijos, kuri buvo gauta ar kuria apsieista pagal šį reglamentą ir kuriai galioja įpareigojimas užtikrinti profesinį slaptumą. Šis įpareigojimas galioja ir visiems valstybių narių atstovams ir ekspertams, dalyvaujantiems Patariamojo komiteto posėdžiuose, kaip numatyta 14 straipsnyje.

IX SKYRIUS

IŠIMČIŲ REGLAMENTAI*29 straipsnis***Panaikinimas tam tikrais atvejais**

1. Komisija, Tarybos reglamentais, tokiais kaip Reglamentai 19/65/EEB, (EEB) Nr. 2821/71, (EEB) Nr. 3976/87, (EEB) Nr. 1534/91 ar (EEB) Nr. 479/92 įgaliota taikyti Sutarties 81 straipsnio 3 dalį, ir paskelbusi Sutarties 81 straipsnio 1 dalį netaikytina tam tikroms susitarimų, įmonių asociacijų sprendimų ar suderintos veiklos rūšims gali savo iniciatyva arba veikdama skundo pagrindu panaikinti teisę naudotis tokio reglamento suteikiama išimtimi, jei ji nustato, kad tam tikru atveju susitarimo, sprendimo ar suderintos veiklos, kuriems toks reglamentas taikomas, poveikis nesuderinamas su Sutarties 81 straipsnio 3 dalies nuostatomis.

2. Jei kurio nors susitarimo, įmonių asociacijos sprendimo ar suderintų veiksmų, kuriems taikomas 1 dalyje minimas Komisijos reglamentas, poveikis yra nesuderinamas su Sutarties 81 straipsnio 3 dalimi valstybės narės teritorijoje ar jos dalyje, turinčioje visus atskiros geografinės rinkos požymius, tos valstybės narės konkurencijos institucija gali panaikinti teisę naudotis Reglamentu toje teritorijoje.

▼B

X SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

30 straipsnis

Sprendimų skelbimas

1. Komisija skelbia visus savo sprendimus, priimtus pagal 7–10, 23 ir 24 straipsnius.
2. Skelbiant nurodomi šalių pavadinimai ir pagrindinis sprendimo turinys, įskaitant visas skirtas nuobaudas. Skelbiant atsižvelgiama į teisėtą įmonių interesą apsaugoti savo verslo paslaptis.

31 straipsnis

Teisingumo Teismo atliekamas peržiūrėjimas

Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti sprendimus, kuriais Komisija yra nustačiusi vienkartinę ar periodinę baudą. Jis gali panaikinti, sumažinti ar padidinti skirtą vienkartinę ar periodinę baudą.

▼M2**▼B**

33 straipsnis

Įgyvendinimo nuostatos

1. Komisija turi teisę imtis tokių priemonių, kurios taikant šį reglamentą gali būti tinkamos. Šios priemonės gali būti susijusios *inter alia* su:
 - a) pagal 7 straipsnį pateiktų skundų forma, turiniu bei kitomis detalėmis ir skundų atmetimo tvarka;
 - b) keitimosi informacija ir konsultavimosi, numatyto 11 straipsnyje, tvarka;
 - c) išklausymo tvarka, numatyta 27 straipsnyje.
2. Komisija, prieš priimdama 1 dalyje numatytas priemones, skelbia priemonių projektą ir kviečia visas suinteresuotas šalis pateikti pasiūlymus per jos nustatytą laikotarpį, kuris negali būti trumpesnis nei vienas mėnuo. Prieš paskelbdama priemonių projektą ir prieš jį patvirtindama, Komisija tariasi su Patariamuoju komitetu konkurenciją ribojančių veiksmų ir dominuojančios padėties klausimais.

XI SKYRIUS

**PEREINAMOSIOS, KEIČIAMOSIOS IR BAIGIAMOSIOS
 NUOSTATOS**

34 straipsnis

Pereinamosios nuostatos

1. Prašymai, pateikti Komisijai pagal Reglamento Nr. 17 2 straipsnį, pranešimai, pateikti pagal to reglamento 4 ir 5 straipsnius, ir atitinkami prašymai bei pranešimai pagal Reglamentus (EEB) Nr. 1017/68, (EEB) Nr. 4056/86 ir (EEB) Nr. 3975/87, nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos netenka galios.

▼B

2. Procedūrų priemonės, priimtose pagal Reglamentą Nr. 17 ir Reglamentus (EEB) Nr. 1017/68, (EEB) Nr. 4056/86 ir (EEB) Nr. 3975/87, lieka galioti šio reglamento taikymo reikmėms.

*35 straipsnis***Valstybių narių konkurencijos institucijų skyrimas**

1. Valstybės narės skiria konkurencijos instituciją ar institucijas, atsakingas už Sutarties 81 ir 82 straipsnių taikymą, tokiu būdu, kad būtų užtikrintas šio reglamento nuostatų laikymasis. Priemonių, būtinų įgylioti šias institucijas taikyti minėtus straipsnius, imamasi iki 2004 m. gegužės 1 d. Tokiomis institucijomis gali būti paskirti teismai.

2. Kai Bendrijos konkurencijos teisės taikymas pavedamas nacionalinėms administracinėms ir teisinėms institucijoms, valstybės narės gali suteikti šioms administracinėms ar teisinėms institucijoms skirtingus įgaliojimus ir funkcijas.

3. 11 straipsnio 6 dalies poveikis apima valstybių narių paskirtąsias institucijas, įskaitant teismus, atliekančias 5 straipsnyje numatytų sprendimų rengimo ir priėmimo funkcijas. 11 straipsnio 6 dalis netaikoma teismams tiek, kiek jie atlieka 5 straipsnyje numatytų sprendimų peržiūrėjimo funkcijas.

4. Nepaisant 3 dalies, jei valstybėje narėje siekiant priimti 5 straipsnyje numatytus sprendimus, institucija kreipiasi į teisminę instituciją, kuri yra savarankiška ir skiriasi nuo kaltinimą palaikančios institucijos, tuomet, jei šios dalies sąlygos tenkinamos, 11 straipsnio 6 dalis taikoma tik byloje kaltinančiai institucijai, kuri, Komisijai pradėjus procesą, atsiima teisminėje institucijoje pareikštą kaltinimą, ir šiuo atsiėmimu nacionalinis procesas baigiamas.

*36 straipsnis***Reglamento (EEB) Nr. 1017/68 dalinis pakeitimas**

Reglamentas (EEB) Nr. 1017/68 iš dalies keičiamas taip:

1. 2 straipsnis panaikinamas;
2. 3 straipsnio 1 dalyje žodžiai „2 straipsnyje nustatytas draudimas“ keičiami žodžiais „Draudimas Sutarties 81 straipsnio 1 dalyje“;
3. 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
 - a) 1 dalyje žodžiai „2 straipsnyje minimi susitarimai, sprendimai ir suderinti veiksmai“ keičiami žodžiais „Susitarimai, sprendimai ir suderinti veiksmai pagal Sutarties 81 straipsnio 1 dalį“;
 - b) 2 straipsnio dalis pakeičiama ir išdėstoma taip:

„2. Jei kurio nors 1 dalyje nurodyto susitarimo, sprendimo ar suderintų veiksmų poveikis tam tikru atveju nesuderinamas su Sutarties 81 straipsnio 3 dalies reikalavimais, iš įmonių ar įmonių asociacijų gali būti pareikalauta nutraukti tokį poveikį.“
4. 5–29 straipsniai panaikinami, išskyrus 13 straipsnio 3 dalį, kuri ir toliau taikoma sprendimams, priimtiems pagal Reglamento (EEB) Nr. 1017/68 5 straipsnį iki šio reglamento taikymo pradžios dienos, tol, kol baigsis šių sprendimų galiojimo terminas;
5. išbraukiami 30 straipsnio 2, 3 ir 4 paragrafai.

*37 straipsnis***Reglamento (EEB) Nr. 2988/74 dalinis pakeitimas**

Reglamentas (EEB) Nr. 2988/74 papildomas tokiu straipsniu:

▼B

„7a straipsnis

Išimtis

Šis reglamentas netaikomas priemonėms, priimtoms pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (*).

(*) OL L 1, 2003 1 4, p.1.“

38 straipsnis

Reglamento (EEB) Nr. 4056/86 dalinis pakeitimas

Reglamentas (EEB) Nr. 4056/86 iš dalies keičiamas taip:

1. 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama ir išdėstoma taip:

„1. *Įsipareigojimo nesilaikymas*

Jei susiję asmenys nesilaiko įsipareigojimo, kuris pagal 5 straipsnio nuostatas yra susijęs su 3 straipsnyje numatyta išimtimi, Komisija, siekdama nutraukti tokį pažeidimą ir laikydamasi sąlygų, nustatytų 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinim (*), priima sprendimą, kuriuo uždraudžia arba nurodo tiems asmenims atlikti tam tikrus veiksmus arba atima turėtą teisę naudotis bendrąja išimtimi.

(*) OL L 1, 2003 1 4, p.1.“

b) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

- i) a punkte žodžiai „pagal II skyriuje nustatytas sąlygas“ keičiami žodžiais „pagal Reglamente (EB) Nr. 1/2003 nustatytas sąlygas“;
- ii) c punkto i papunkčio antrosios pastraipos antrasis sakinyss pakeičiamas ir išdėstomas taip:

„Taip pat ji nusprendžia, pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 9 straipsnį, ar priimti susijusių įmonių siūlomus įsipareigojimus siekiant *inter alia* patekti į ne konferencijų linijų rinką.“

2. 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 straipsnio dalis išbraukiama;
- b) 2 dalyje žodžiai „pagal 10 straipsnį“ keičiami žodžiais „pagal Reglamentą (EB) Nr. 1/2003“;
- c) 3 dalis išbraukiama.

3. 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1 dalyje žodžiai „15 straipsnyje minimas Patariamasis komitetas“ keičiami žodžiais „Patariamasis komitetas, minimas Reglamento (EB) Nr. 1/2003 14 straipsnyje“;
- b) 2 dalyje žodžiai „15 straipsnyje minimas Patariamasis komitetas“ keičiami žodžiais „Patariamasis komitetas, minimas Reglamento (EB) Nr. 1/2003 14 straipsnyje“.

4. 10–25 straipsniai naikinami, išskyrus 13 straipsnio 3 dalį, kuri ir toliau taikoma sprendimams, priimtiems pagal Sutarties 81 straipsnio 3 dalį iki šio reglamento taikymo pradžios dienos, tol, kol baigsis šių sprendimų galiojimo terminas.

▼B

5. Iš 26 straipsnio išbraukiami žodžiai „skundų pagal 10 straipsnį, paraiškų pagal 12 straipsnį ir išklaušymų, numatytų 23 straipsnio 1 ir 2 dalyse, forma, turinys ir kitos detalės“.

*39 straipsnis***Reglamento (EEB) Nr. 3975/87 dalinis pakeitimas**

Reglamento (EEB) Nr. 3975/87 3–19 straipsniai panaikinami, išskyrus 6 straipsnio 3 dalį, kuri ir toliau taikoma sprendimams, priimtiems pagal Sutarties 81 straipsnio 3 dalį iki šio reglamento taikymo pradžios dienos, tol, kol baigsis šių sprendimų galiojimo terminas.

*40 straipsnis***Reglamentų Nr. 19/65/EEB, (EEB) Nr. 2821/71 ir (EEB) Nr. 1534/91 dalinis pakeitimas**

Reglamento Nr. 19/65/EEB 7 straipsnis, Reglamento (EEB) Nr. 2821/71 7 straipsnis ir (EEB) Nr. 1534/91 7 straipsnis panaikinami.

*41 straipsnis***Reglamento (EEB) Nr. 3976/87 dalinis pakeitimas**

Reglamentas (EEB) Nr. 3976/87 iš dalies keičiamas taip:

1. 6 straipsnis pakeičiamas ir išdėstomas taip:

„6 straipsnis

Komisija, prieš skelbdama reglamento projektą ir prieš priimdama reglamentą, tariausi su Patariamuoju komitetu, minimu 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (*) 14 straipsnyje.

(*) OL L 1, 2003 1 4, p.1.“

2. 7 straipsnis panaikinamas.

*42 straipsnis***Reglamento (EEB) Nr. 479/92 dalinis pakeitimas**

Reglamentas (EEB) Nr. 479/92 iš dalies keičiamas taip:

1. 5 straipsnis pakeičiamas ir išdėstomas taip:

„5 straipsnis

Komisija, prieš skelbdama reglamento projektą ir prieš priimdama reglamentą, konsultuojasi su Patariamuoju komitetu, minimu 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (*) 14 straipsnyje.

(*) OL L 1, 2003 1 4, p.1.“

2. 6 straipsnis panaikinamas.

*43 straipsnis***Reglamentų Nr. 17 ir Nr. 141 panaikinimas**

1. Reglamentas Nr. 17 panaikinamas, išskyrus 8 straipsnio 3 dalį, kuri ir toliau taikoma sprendimams, priimtiems pagal Sutarties 81 straipsnio 3 dalį iki šio reglamento taikymo pradžios dienos, tol, kol baigsis šių sprendimų galiojimo terminas.
2. Reglamentas Nr. 141 panaikinamas.
3. Nuorodos į panaikintuosius reglamentus laikomos nuorodomis į šį reglamentą.

*44 straipsnis***Ataskaita apie šio reglamento taikymą**

Praėjus penkeriems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie šio reglamento veikimą, pirmiausia apie 11 straipsnio 6 dalies ir 17 straipsnio taikymą.

Šios ataskaitos pagrindu Komisija įvertina, ar reikia siūlyti Tarybai patikslinti šį reglamentą.

*45 straipsnis***Įsigaliojimas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2004 m. gegužės 1 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.